

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 3 mars 2004

om inrättande av vetenskapliga kommittéer på området för konsumentssäkerhet, folkhälsa och miljö

(Text av betydelse för EES)

(2004/210/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
 DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 152 och 153 i detta, och

av följande skäl:

- (1) De vetenskapliga kommittéerna inrättades genom kommissionens beslut 97/404/EG av den 10 juni 1997 om inrättande av en vetenskaplig styrkommitté⁽¹⁾ och genom kommissionens beslut 97/579/EG av den 23 juli 1997 om inrättandet av vetenskapliga kommittéer för konsumenters hälsa och livsmedelssäkerhet⁽²⁾.
- (2) Vetenskapliga styrkommitténs ansvar för vetenskaplig rådgivning om bovin spongiform encefalopati och transmissibel spongiform encefalopati har överförts till Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet⁽³⁾.
- (3) Vidare har ansvarsområdena för följande fem av de åtta vetenskapliga kommittéer som inrättades genom beslut 97/579/EG överförts till Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet: Vetenskapliga kommittén för livsmedel, Vetenskapliga kommittén för djurfoder, Vetenskapliga kommittén för djurs hälsa och välbefinnande, Vetenskapliga kommittén för veterinära åtgärder till skydd för människors hälsa och Vetenskapliga kommittén för växter.
- (4) Mandatet har upphört för ledamöterna i de återstående tre vetenskapliga kommittéer som inrättades genom kommissionens beslut 97/579/EG, dvs. Vetenskapliga kommittén för kosmetiska produkter och icke-livsmedelsprodukter avsedda för konsumenter, Vetenskapliga kommittén för läkemedel och medicintekniska produkter samt Vetenskapliga kommittén för toxicitet, ekotoxicitet

och miljö. Efter mandattidens utgång kvarstår dessa kommittéers ledamöter tills ersättare har utsetts eller mandatperioden har förnyats.

- (5) Det är därför nödvändigt att upphäva och ersätta kommissionens beslut 97/404/EG och 97/579/EG.
- (6) Högkvalitativ och snabb vetenskaplig rådgivning är av största vikt för kommissionens förslag, beslut och politik rörande konsumentssäkerhet, folkhälsa och miljö.
- (7) De vetenskapliga kommittéernas råd i frågor som gäller konsumentssäkerhet, folkhälsa och miljö måste grundas på principerna om kompetens, oberoende och objektivitet samt insyn, som beskrivs i kommissionens meddelande om principer och riktlinjer för insamling och användning av sakkunnigutlåtanden inom kommissionen – "Bättre kunskapsbas för bättre politiska beslut"⁽⁴⁾.
- (8) Det är av största vikt att de vetenskapliga kommittéerna på bästa sätt använder sig av den externa sakkunskap som finns inom och utanför EU och som behövs för en specifik fråga.
- (9) Det är lämpligt att omorganisera de vetenskapliga kommittéernas rådgivande strukturer mot bakgrund av operativa erfarenheter, inrättandet av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och kommissionens framtida behov av oberoende vetenskaplig rådgivning. Sådana strukturer måste vara tillräckligt flexibla för att kunna ge råd till kommissionen både i frågor som tillhör deras behörighetsområden och om nya och nyligen identifierade hälsorisker och i frågor som inte tillhör ansvarsområdena för gemenskapens övriga riskbedömningsorgan.
- (10) Behovet av oberoende vetenskaplig rådgivning kommer sannolikt att fortsätta att öka inom såväl etablerade som nya ansvarsområden för gemenskapen, där Vetenskapliga kommittén för kosmetiska produkter och icke-livsmedelsprodukter avsedda för konsumenter och Vetenskapliga kommittén för toxicitet, ekotoxicitet och miljö är behöriga.

⁽¹⁾ EGT L 169, 27.6.1997, s. 85. Beslutet ändrat genom beslut 2000/443/EG (EGT L 179, 18.7.2000, s. 13).

⁽²⁾ EGT L 237, 28.8.1997, s. 18. Beslutet ändrat genom beslut 2000/443/EG.

⁽³⁾ EGT L 31, 1.2.2002, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 1642/2003 (EUT L 245, 29.9.2003, s. 4).

⁽⁴⁾ KOM(2002) 713 slutlig av den 11 december 2002 om principer och riktlinjer för insamling och användning av sakkunnigutlåtanden inom kommissionen – "Bättre kunskapsbas för bättre politiska beslut".

- (11) Antalet förfrågningar om vetenskaplig rådgivning från Vetenskapliga kommittén för läkemedel och medicintekniska produkter är för få för att motivera dess fortsatta existens som separat kommitté. Men med tanke på detta områdes potentiella betydelse, särskilt när det gäller medicintekniska produkter, är det nödvändigt att upprätthålla förmågan att tillhandahålla vetenskaplig rådgivning genom en lämplig vetenskaplig kommitté.
- (12) För att stärka de vetenskapliga kommittéernas enhetlighet ur vetenskaplig synvinkel, samverkan och tvärvetenskapliga strategi och samtidigt minimera risken för att ansvarsområdena överlappar varandra är det nödvändigt att omdefiniera deras behörighetsområden och se till att samordningen blir systematisk och strukturerad.
- (13) Det är viktigt att kommissionen ligger steget före så att den i ett tidigt skede kan göra en bedömning av nya och nyligen identifierade risker.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De vetenskapliga kommittéernas rådgivande struktur och behörighetsområden

1. Härmed inrättas följande vetenskapliga kommittéer:
  - a) Vetenskapliga kommittén för konsumentprodukter (SCCP).
  - b) Vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker (SCHER).
  - c) Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker (SCENIHR).
2. De vetenskapliga kommittéernas behörighetsområden fastställs i bilaga I, utan att detta påverkar andra gemenskapsorgans behörighet att göra riskbedömningar i enlighet med gemenskapslagstiftningen, t.ex. Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och Europeiska läkemedelsmyndigheten.

Artikel 2

Uppdrag

1. Kommissionen skall begära ett vetenskapligt yttrande från de vetenskapliga kommittéerna i de fall som anges i gemenskapslagstiftningen. Kommissionen får också begära ett vetenskapligt yttrande från kommittéerna i frågor som
  - a) är av särskild betydelse för konsumentsäkerheten, folkhälsan och miljön, och
  - b) inte faller under andra gemenskapsorgans behörighet.

2. Begäran om ett vetenskapligt yttrande i frågor som inte faller under en enskild vetenskaplig kommittés behörighetsområde eller som måste behandlas av mer än en kommitté, skall behandlas i enlighet med arbetsordningen i artikel 10.2 c. Detta skall även gälla behoven att klargöra begäran om vetenskapliga yttranden i enlighet med arbetsordningen i artikel 10.2 b.

3. Kommissionen får begära att ett vetenskapligt yttrande från en vetenskaplig kommitté antas inom en viss tidsfrist.

4. De vetenskapliga kommittéerna skall göra kommissionen uppmärksam på ett specifikt eller nytt problem inom deras behörighetsområde som de anser kan utgöra en faktisk eller potentiell risk för konsumentsäkerheten, folkhälsan eller miljön. Kommissionen skall avgöra vilka åtgärder som bör vidtas, däribland vid behov en begäran om ett vetenskapligt yttrande i frågan.

5. Med förbehåll för punkt 3 får en vetenskaplig kommitté begära ytterligare uppgifter från berörda parter för att avge ett vetenskapligt yttrande.

En vetenskaplig kommitté får fastställa en tidsfrist för att lämna de begärda uppgifterna. Om de begärda uppgifterna inte har lämnats inom tidsfristen får kommittén anta sitt yttrande på grundval av de uppgifter som finns tillgängliga.

Artikel 3

Utnämning av de vetenskapliga kommittéernas ledamöter och associerade ledamöter

1. Vetenskapliga kommittén för konsumentprodukter och Vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker skall bestå av högst 19 ledamöter vardera. Dessa skall utses på grundval av sina sakkunskaper och med en geografisk spridning som återspeglar mångfalden av vetenskapliga frågor och strategier i gemenskapen. Kommissionen skall bestämma antalet ledamöter i varje kommitté, beroende på vilken sakkunskap som krävs.

2. Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker skall bestå av 13 ledamöter. Dessa skall utses på grundval av sina omfattande kunskaper om riskbedömningar och med en geografisk spridning som återspeglar mångfalden av vetenskapliga frågor och strategier i gemenskapen.

I specifika frågor får kommittén ta hjälp av upp till sex associerade ledamöter som valts ut efter sina sakkunskaper. Associerade ledamöter skall ha samma rättigheter som fullvärdiga ledamöter att delta i diskussionerna och samma skyldigheter.

3. Ledamöterna i varje kommitté skall vara vetenskapliga experter inom ett eller flera av kommitténs behörighetsområden, och de skall tillsammans täcka in så många vetenskapsgränar som möjligt.

4. Kommissionen skall utse ledamöterna i de vetenskapliga kommittéerna från en förteckning över lämpliga kandidater som upprättats efter det att en uppmaning till intresseanmälan har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* och på kommissionens webbplats.

5. En ledamot i en vetenskaplig kommitté får endast utses till en av de kommittéer som anges i artikel 1.1.

Artikel 4

Upprättande av en reservlista

1. Kandidater som ansetts vara lämpliga att ingå i en vetenskaplig kommitté men inte utsetts skall få erbjudande om att stå på en reservlista. Reservlistan får användas av

- kommissionen för att hitta lämpliga kandidater som ersättare för ledamöter i enlighet med artikel 7.2,
- Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker för att hitta associerade ledamöter som har den sakkunskap som krävs för specifika frågor,
- de vetenskapliga kommittéerna för att hitta sakkunniga till arbetsgrupperna.

2. Associerade ledamöter skall väljas ut från reservlistan eller från de förteckningar som upprättats av andra gemenskapsorgan efter öppna urvalsförfaranden för att tillgodose kraven på kompetens och oberoende.

Artikel 5

Val av ordförande och vice ordförande

1. Varje vetenskaplig kommitté skall välja en ordförande och två vice ordförande bland sina ledamöter. Valet skall ske med enkel majoritet bland de ledamöter som ingår i kommittén. Ordföranden och vice ordföranden skall ha en mandatperiod på tre år, som får förlängas.

2. Förfarandet för att välja ordförande och vice ordförande till de vetenskapliga kommittéerna skall fastställas i arbetsordningen.

Artikel 6

Samordning av de vetenskapliga kommittéerna

Ordföranden skall bistå kommissionen i frågor som rör samordningen av de tre vetenskapliga kommittéerna i enlighet med arbetsordningen i artikel 10.2 d.

Artikel 7

Mandattid

1. Ledamöterna av de vetenskapliga kommittéerna har en mandatperiod på tre år och får vara ledamöter under högst tre på varandra följande mandatperioder. Efter mandattidens utgång kvarstår kommitténs ledamöter tills en ersättare har utsetts eller mandatperioden har förnyats.

Ledamöter som just har avslutat tre på varandra följande mandatperioder i en vetenskaplig kommitté skall kunna bli ledamöter i en annan vetenskaplig kommitté.

2. När det framgår att en ledamot inte deltar på ett effektivt sätt i en vetenskaplig kommittés arbete eller vill avgå, får kommissionen avbryta ledamotens mandat och utse en ersättare från den reservlista som nämns i artikel 4.

Artikel 8

Arbetsgrupper och deltagande av utomstående experter

1. Efter överenskommelse med kommissionen får de vetenskapliga kommittéerna be utomstående experter som bedöms ha den nödvändiga vetenskapliga kompetensen och sakkunskapen att delta i deras arbete.

2. De vetenskapliga kommittéerna får bilda särskilda arbetsgrupper med klart avgränsade arbetsuppgifter. Dessa arbetsgrupper skall inrättas särskilt då kommittén behöver extern sakkunskap för att fullfölja sitt mandat. I dessa fall skall den stödja sig på dessa arbetsgruppers sakkunskaper för att anta vetenskapliga yttranden.

3. Arbetsgrupperna skall ledas av en ledamot från den kommitté som sammankallade dem och skall rapportera till kommittén.

4. När en fråga berör mer än en vetenskaplig kommitté skall det inrättas en gemensam arbetsgrupp som omfattar ledamöter från kommittéerna, berörda associerade ledamöter och, vid behov, utomstående experter.

Artikel 9

Ekonomisk ersättning

De vetenskapliga kommittéernas ledamöter, associerade ledamöter och utomstående experter skall ha rätt till ersättning, i enlighet med bilaga II, för sitt deltagande i kommittéernas möten och för sitt arbete som föredragande i en specifik fråga.

Kostnader för resor och uppehälle skall betalas av kommissionen.

Artikel 10

Arbetsordning

1. De vetenskapliga kommittéerna skall anta en gemensam arbetsordning i samråd med kommissionen. Arbetsordningen skall garantera att de vetenskapliga kommittéerna fullgör sina uppgifter enligt principerna om kompetens, oberoende och insyn, men hänsyn skall ändå tas till berättigade krav på affärssekretess.

2. Arbetsordningen skall särskilt innehålla följande:

- Val av ordförande och vice ordförande i den vetenskapliga kommittén.
- Förfaranden för att
  - samordna och fördela frågor,
  - anta yttranden under normala förhållanden, och
  - i brådskande fall vid behov anta yttranden genom ett snabbare skriftligt förfarande.

- c) Fastställande av den vetenskapliga kommitté som skall ansvara för frågor som berör mer än en vetenskaplig kommitté.
- d) Förfaranden för att garantera samordning mellan de vetenskapliga kommittéerna, inklusive frågor som rör harmonisering av riskbedömning.
- e) Inrättande och organisation av de vetenskapliga kommittéernas arbetsgrupper.
- f) Deltagande av utomstående experter och, när det gäller Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker, av associerade ledamöter.
- g) Val av föredragande och beskrivning av deras uppgifter när det gäller utarbetande av utkast till de vetenskapliga kommittéernas yttranden.
- h) De vetenskapliga yttrandenas utformning och innehåll samt förfaranden för att garantera en bättre enhetlighet.
- i) Förfaranden för att identifiera, lösa och klargöra skiljaktiga yttranden från de gemenskapsorgan och internationella organ som utför liknande uppgifter, inklusive informationsutbyte och anordnande av gemensamma möten.
- j) Anordnande av utfrågningar med näringslivet eller andra särskilda intressegrupper.
- k) Ledamöternas, de associerade ledamöternas och de utomstående experternas ansvar och skyldigheter vid kontakt med personer som lämnat in klagomål, särskilda intressegrupper och andra berörda parter.
- l) De vetenskapliga kommittéernas deltagande i extern verksamhet, främst i förhållande till andra gemenskapsorgan eller internationella organ som deltar i liknande verksamhet.

Artikel 11

Röstregler

Varje vetenskaplig kommitté skall fatta majoritetsbeslut.

Artikel 12

Antagande av vetenskapliga yttranden

De vetenskapliga kommittéerna skall anta sina yttranden med majoritet bland de ledamöter som ingår i kommittén.

Artikel 13

Skiljaktiga yttranden

1. De vetenskapliga kommittéerna skall hjälpa kommissionen att i ett tidigt skede identifiera potentiella eller faktiska skiljaktigheter mellan deras vetenskapliga yttranden och de vetenskapliga yttrandena från gemenskapsorgan och internationella organ som utför liknande uppgifter. De skall hjälpa kommissionen att undvika, lösa och klargöra skiljaktiga yttranden.

2. När en betydande skiljaktighet i en vetenskaplig fråga har identifierats och organet i fråga är ett gemenskapsorgan, skall den berörda vetenskapliga kommittén, på kommissionens begäran, samarbeta med det berörda organet med sikte på att antingen lösa skiljaktigheten eller lägga fram ett gemensamt

dokument för kommissionen som förtydligar den vetenskapliga fråga det tvistas om och som anger de osäkerheter det rör sig om i uppgifterna. Detta dokument skall offentliggöras.

Artikel 14

Oberoende

1. De vetenskapliga kommittéernas ledamöter och associerade ledamöter skall utses personligen. De får inte delegera sitt ansvar till en annan ledamot eller till tredje man.

2. De vetenskapliga kommittéernas ledamöter och associerade ledamöter skall förbinda sig att agera utan att låta sig påverkas utifrån.

Därför skall de avge en försäkran om att agera i allmänhetens intresse och en försäkran angående eventuella intressekonflikter som kan göra dem jäviga.

Dessa försäkningar skall göras skriftligen och vara tillgängliga för allmänheten. Ledamöterna i de vetenskapliga kommittéerna skall avge försäkran årligen.

3. De vetenskapliga kommittéernas ledamöter och associerade ledamöter samt de utomstående experter som deltar i arbetsgrupper skall vid varje möte redovisa de särskilda intressen som skulle kunna göra dem jäviga i förhållande till punkterna på dagordningen.

Artikel 15

Öppenhet och insyn

1. Begäran om yttrande, dagordningar, protokoll och de yttranden som antagits av de vetenskapliga kommittéerna skall offentliggöras utan oskäligt dröjsmål och med nödvändig hänsyn tagen till affärssekretess.

2. Avvikande meningar skall alltid uppges i de vetenskapliga kommittéernas yttranden, och det skall anges vilka ledamöter eller associerade ledamöter som är av avvikande mening.

3. Arbetsordningen skall offentliggöras på kommissionens webbplats.

4. Namnen på ledamöterna i de vetenskapliga kommittéerna skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. De skall också läggas ut på kommissionens webbplats tillsammans med en kortfattad meritförteckning för varje ledamot.

Namnen på deltagarna i arbetsgrupperna skall anges i anslutning till det yttrande som de bidragit till.

5. Den reservlista som upprättats på grundval av intresseanmälan skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Den skall också läggas ut på kommissionens webbplats.

Artikel 16

Sekretess

Ledamöterna i de vetenskapliga kommittéerna, de associerade ledamöterna och de utomstående experterna får inte avslöja uppgifter som de fått i samband med arbetet i de vetenskapliga kommittéerna eller i någon av arbetsgrupperna, när de har informerats om att uppgifterna är konfidentiella.

*Artikel 17***Kommissionens vetenskapliga kommittéers sekretariat**

1. De vetenskapliga kommittéerna och deras arbetsgrupper skall sammankallas av kommissionen.
2. Kommissionen skall tillhandahålla vetenskapligt och administrativt sekretariat åt de vetenskapliga kommittéerna och arbetsgrupperna.
3. Sekretariatet skall ha ansvaret för att lämna det vetenskapliga och administrativa stöd som är nödvändigt för att de vetenskapliga kommittéerna skall fungera effektivt i enlighet med arbetsordningen, särskilt med avseende på kraven på oberoende, öppenhet och insynsskydd.
4. Sekretariatet skall se till att de vetenskapliga kommittéernas verksamhet samordnas vetenskapligt och administrativt och att deras verksamhet vid behov samordnas med andra gemenskapsorgans och internationella organs verksamhet.

*Artikel 18***Ersättare för de vetenskapliga kommittéerna**

De vetenskapliga kommittéer som inrättas enligt artikel 1.1 i detta beslut skall ersätta de nuvarande vetenskapliga kommittéerna, som inrättades genom beslut 97/579/EG, enligt följande:

- a) Vetenskapliga kommittén för konsumentprodukter skall ersätta Vetenskapliga kommittén för kosmetiska produkter och icke-livsmedelsprodukter avsedda för konsumenter.

- b) Vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker skall ersätta Vetenskapliga kommittén för toxicitet, ekotoxicitet och miljö.
- c) Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker skall ersätta Vetenskapliga kommittén för läkemedel och medicintekniska produkter.

*Artikel 19***Upphävanden**

1. Besluten 97/404/EG och 97/579/EG skall upphöra att gälla.

De tre kommittéer som inrättades genom dessa beslut skall dock fortsätta sin verksamhet tills de kommittéer som inrättas genom detta beslut påbörjar sin verksamhet.

2. Hänvisningar till de upphävda besluten skall betraktas som hänvisningar till detta beslut; hänvisningar till kommittéer och sektioner som inrättades genom de upphävda besluten skall betraktas som hänvisningar till de kommittéer som inrättas genom detta beslut.

Utfärdat i Bryssel den 3 mars 2004.

På kommissionens vägnar

David BYRNE

Ledamot av kommissionen

BILAGA I

BEHÖRIGHETSOMRÅDE

1. Vetenskapliga kommittén för konsumentprodukter

Kommittén skall avge yttranden om frågor som gäller säkerheten för konsumentprodukter (icke-livsmedelsprodukter avsedda för konsumenter). Den skall särskilt behandla frågor om säkerhet och allergiframkallande ämnen i kosmetiska produkter och beståndsdelar med avseende på deras inverkan på konsumenternas hälsa, leksaker, textilier, kläder, kroppsvårdsprodukter, hushållsprodukter, t.ex. rengöringsmedel, och konsumenttjänster, t.ex. tatuering.

2. Vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker

Kommittén skall avge yttranden om frågor som rör undersökning av toxicitet och ekotoxicitet hos de kemiska, biokemiska och biologiska föreningar vars användning kan ha skadlig inverkan på människors hälsa och på miljön. Den skall särskilt behandla frågor om nya och befintliga kemikalier, begränsning och utsläppande på marknaden av farliga ämnen, biocider, avfall, miljökontaminanter, plast och andra material som används för vattenledningar (nya organiska ämnen), dricksvatten samt luftkvaliteten inomhus och utomhus.

Den skall behandla frågor som rör människors exponering för kemikalieblandningar, allergier och identifiering av hormonstörande ämnen.

3. Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker

Kommittén skall avge yttranden om frågor som rör nya och nyligen identifierade hälsorisker och om omfattande, komplexa eller tvärvetenskapliga frågor där det krävs en övergripande bedömning av riskerna för konsumentens säkerhet eller folkhälsan samt andra närbesläktade frågor där inget annat av gemenskapens riskbedömningsorgan är behörigt.

Några potentiella verksamhetsområden är de potentiella riskerna då riskfaktorer interagerar, synergistiska effekter, kumulativa effekter, antibiotikaresistens, ny teknik som nanoteknik, medicintekniska produkter inklusive sådana produkter som innehåller ämnen av animaliskt eller mänskligt ursprung, hantering av mänskliga vävnader, blodprodukter, minskad fertilitet, cancer i endokrina organ, fysiska risker som buller och elektromagnetiska fält (från mobiltelefoner, sändare och elektroniska hem) samt metoder för att bedöma nya risker.

BILAGA II

EKONOMISK ERSÄTTNING

De vetenskapliga kommittéernas ledamöter, associerade ledamöter och utomstående experter skall ha rätt till följande ersättning för sitt deltagande i kommittéernas verksamhet:

För deltagande i möten:

- 300 euro för deltagande en hel dag eller 150 euro för deltagande på förmiddagen eller eftermiddagen i ett möte i en vetenskaplig kommitté, i en arbetsgrupp eller i ett externt möte i samband med en vetenskaplig kommittés verksamhet.

För att fungera som föredragande för en fråga när det krävs minst en dag för att förbereda ett utkast till yttrande och efter skriftligt godkännande från kommissionen:

- 300 euro.
- Om det är motiverat och om det finns budgetmedel för detta får beloppet i undantagsfall ökas till 600 euro för frågor som är särskilt arbetskrävande.

För särskilt komplicerade tvärvetenskapliga frågor kan mer än en föredragande utses.